

МАТЕРІАЛЬНІ НОСІЇ ДОКУМЕНТОВАНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Історичне документознавство. Лекція 3.

ЗАСОБИ ДОКУМЕНТУВАННЯ

ПОНЯТТЯ "ЗАСІБ ДОКУМЕНТУВАННЯ"

Що це?

- прилад або пристрій,
який дозволяє фіксувати
інформацію на
матеріальному носії

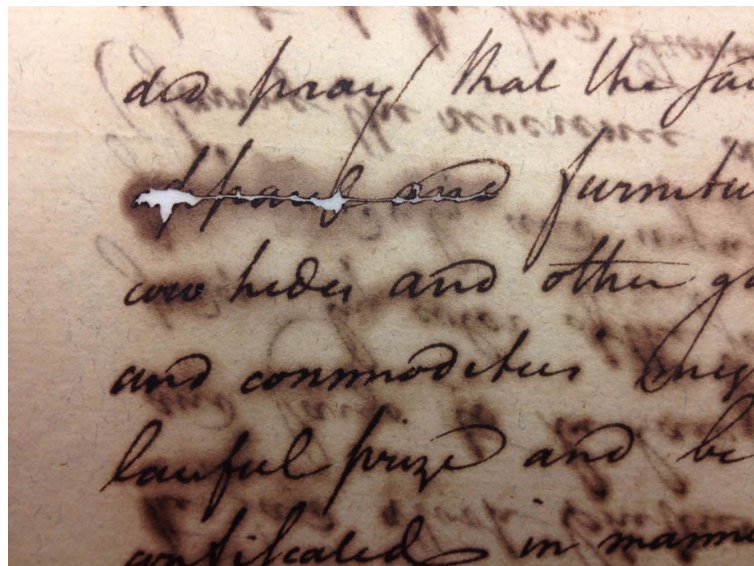
РУЧНІ ЗАСОБИ ДЛЯ ПИСЬМА

- найдавніші
 - **стило** (стиль)
 - **калам**
 - **перо**
- 1809, **перова ручка** (Ф. Фолш) – “вічне перо” Паркера
- 1938, **кулькова ручка** (Л. Біро)
- XVI ст., графіт та графітові **олівці**

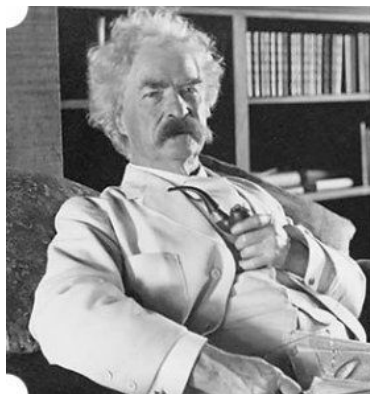
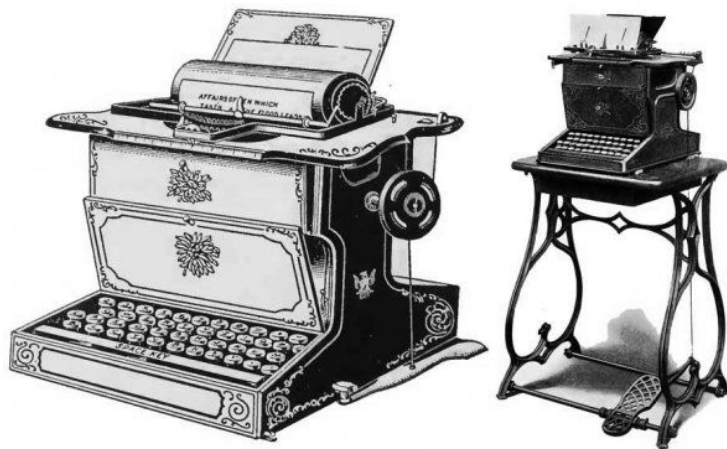
ЧОРНИЛО

- залізо-галові чорнила
- алізаринові чорнила
- кампешеві (сандал) чорнила
- анілінові чорнила

ДРУКАРСЬКА МАШИНКА

- механічний та електромеханічний засіб
- **1714**, Г. Мілль
- **1867**, масове виробництво друкарських машинок
- **1902**, перша електрична друкарська машинка
- **1975–1995**, Кропивницький, виробництво друкарських машинок “Ятрань” (i=1)
- **2011**, остаточне припинення виготовлення друкарських машинок у світі

МАГНІТОФОН

- електромеханічний прилад для запису та відтворення звуку
- **1934**, перший магнітофон, Німеччина
- **1961**, касетний магнітофон та касетний запис ("Philips")
- **диктофон** - різновид магнітофона, із спеціалізацією запису звуку
- **1997**, цифрові диктофони

МАТЕРІАЛЬНІ НОСІЇ

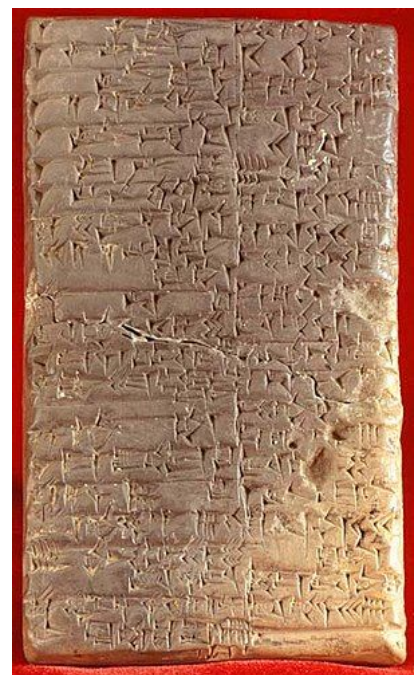
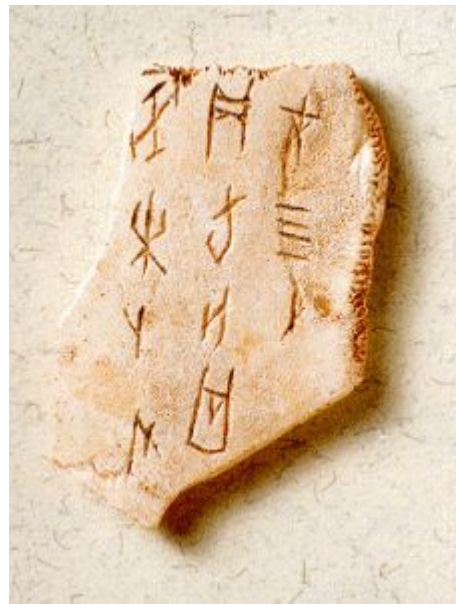
МАТЕРІАЛЬНИЙ НОСІЙ

Що це?

– це матеріальний об'єкт, який використовується для закріплення та зберігання на ньому інформації, у тому числі, у перетвореному вигляді

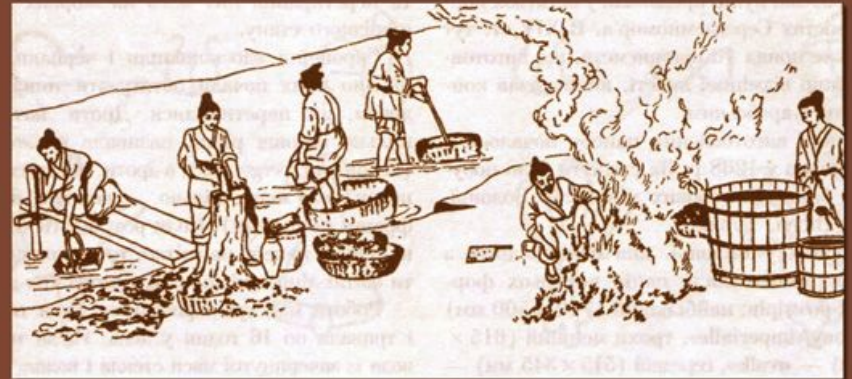
НАЙДАВНІШІ НОСІЇ

- доступні матеріали:
листя, деревина,
кістки, каміння
- **Греція** - дошки з
воском, металеві
пластини
- **Індія** - мідні пластини
- **Китай** - бронзові вази
та шовк
- **Ассирія, Вавилон,
Шумер** - глиняні
таблички

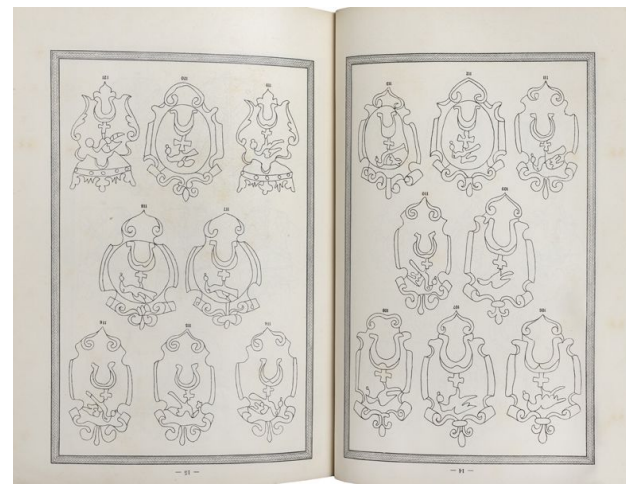
СПЕЦІАЛЬНІ НОСІЇ

- **папірус**
 - монополія Єгипту
 - матеріал крихкий, гігроскопічний
- **пергамент**
 - висока вартість
 - 2 ст. до н.е.
- **папір**
 - 1 ст. н.е., Китай
 - 11 ст. - виробництво в Європі

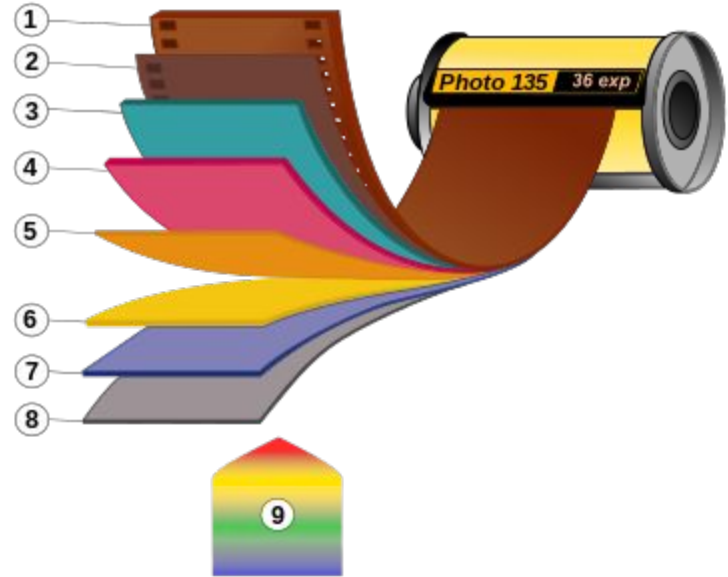
ПАПІР

- **матеріал** – рослини та матерія (вторсировина)
- **XVIII ст.**, відбілювання хлором
- **XIX ст.**, використання деревини (целюлоза)
- сучасний папір:
 - типографський
 - газетний
 - крейдований
 - документний
 - ватманський

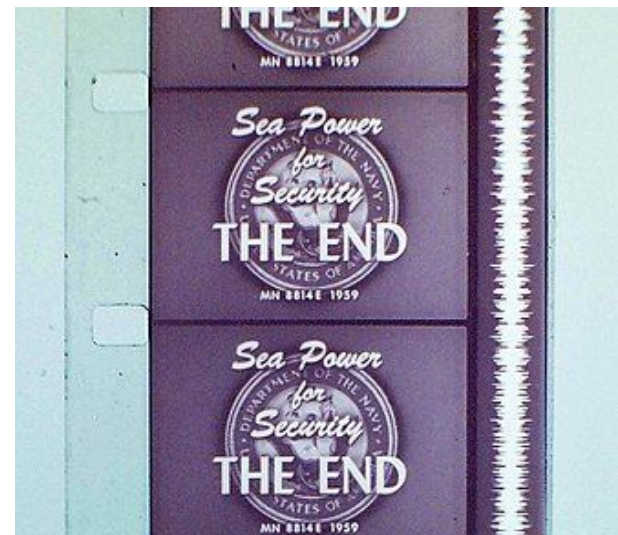
ФОТОНОСІЇ

- багат шарові носії, полімерні системи
- **1889**, початок масового виробництва фотоплівки (“Kodak”)
- **1935 / 1942**, масове виробництво кольорової плівки (“Kodak”)
- **1963**, масове виробництво фотоапаратів “Polaroid”

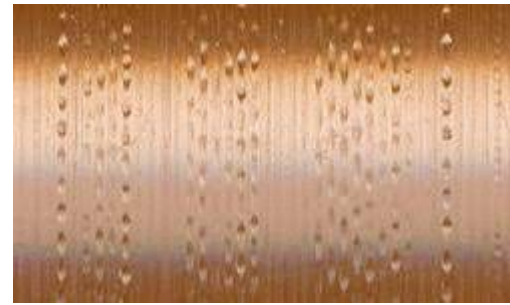
КІНОПЛІВКА

- фотографічний матеріал на гнучкій основі, що має з обох країв перфорації
- **1897**, виготовлення з негорючого матеріалу
- **кіноплівка**
 - чорно-біла та кольорова
 - негативна та позитивна
 - 8, 16, 35 та 70 мм завширшки

ФОНОГРАФІЧНИЙ ВАЛИК

- порожній **циліндр** діаметром 5 см та завдовжки 12 см
- **воскове** покриття для нанесення звукової доріжки
- **колекції** фонографічних валиків із записами кінця ХІХ – початку ХХ ст.

ГРАМПЛАТІВКА

- **ДИСК** з фонограмою у вигляді гравіювання
- цинк, целулоїд, каучук, ебоніт, вініліт
- **переваги:**
 - вартість
 - якість запису
 - можливість для багаторазового відтворення інформації
- **1990**-ті, припинення масового виробництва грамплатівок

МАГНІТНІ НОСІЇ

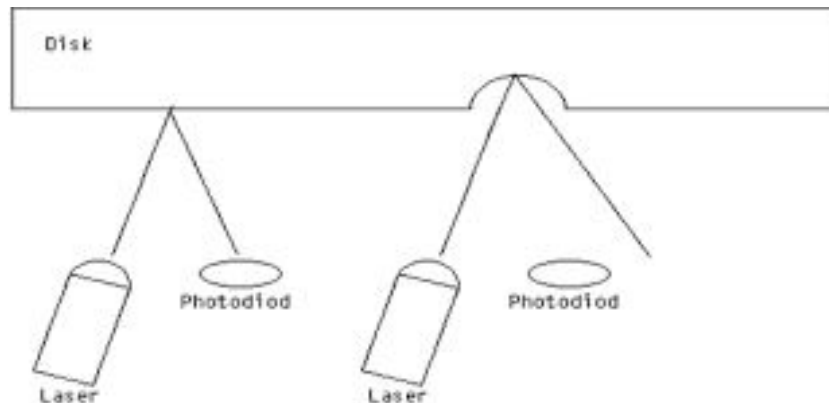
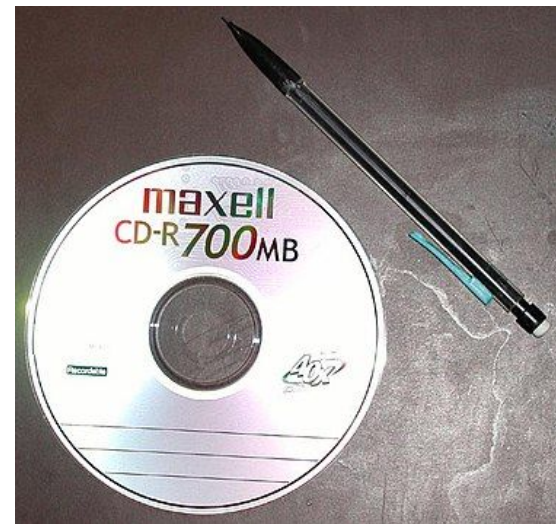
- **1906**, патент на магнітний диск
- **1920**-ті, магнітний порошок та магнітна стрічка
- **1963**, касетний запис (“Philips”)
- **1960**-ті, магнітні диски
 - алюмінієві
 - пластмасові

ОПТИЧНІ ДИСКИ

1982, перший оптичний запис (“Sony” та “Philips”)

- CD-ROM
- CD-R (E)
- CD-RW

СТАРІННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ НОСІЇВ ІНФОРМАЦІЇ

Яким чином?

- папір - вологість, світло, грибок, комахи, якість матеріалу
 - фізичне старіння (механічний запис)
 - магнітні носії - зовнішній вплив
 - технічне старіння
 - логічне старіння
-

МАТЕРІАЛЬНІ НОСІЇ ТА ЗАСОБИ
ДОКУМЕНТУВАННЯ
ЗМІНЮЮТЬСЯ У ЧАСІ ТА
ВІДОБРАЖАЮТЬ РІВЕНЬ
ТЕХНОЛОГІЙ СВОЄЇ ЕПОХИ